

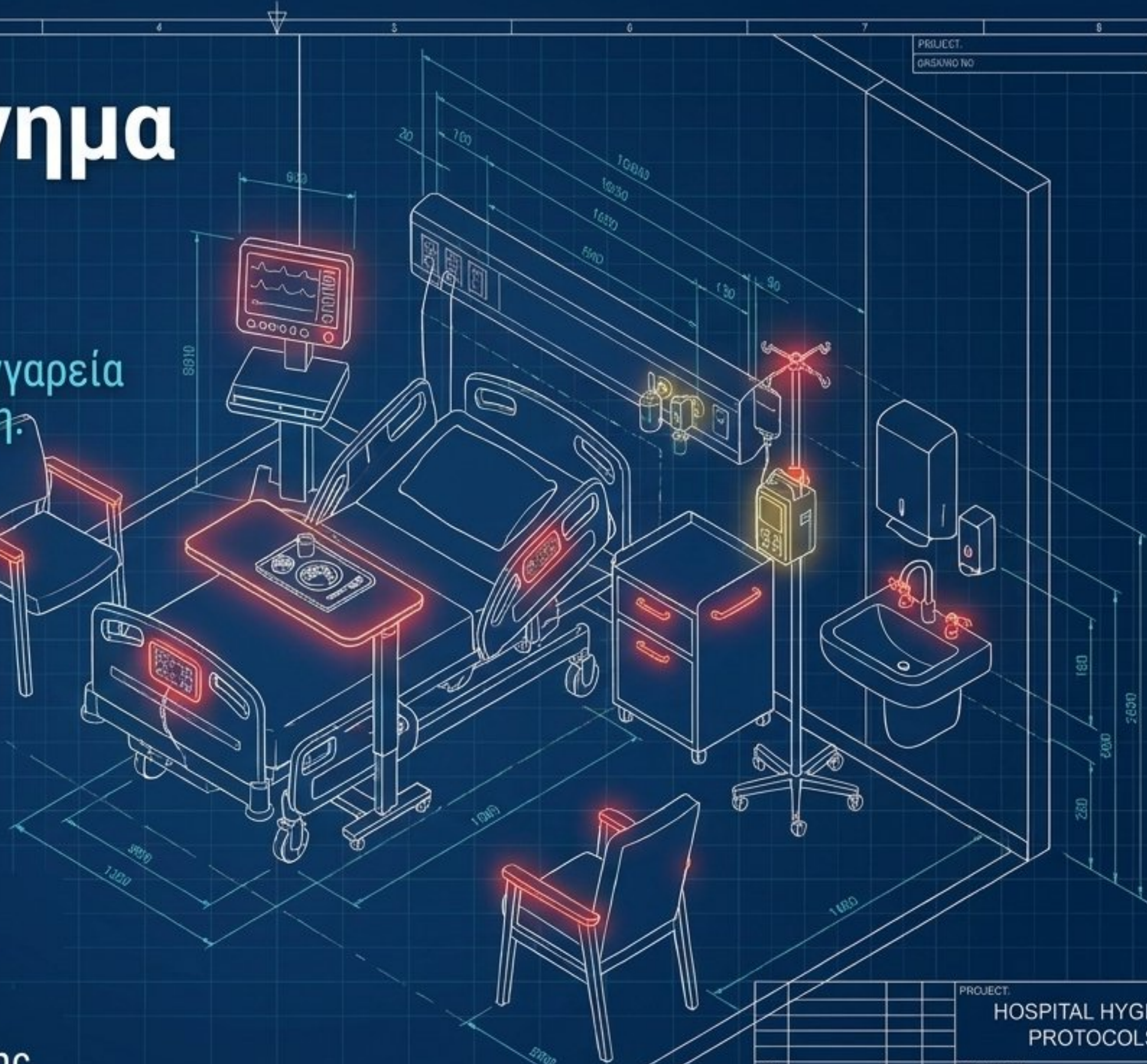
Το Αρχιτεκτόνημα της Υγιεινής

Η μετάβαση της νοσοκομειακής καθαριότητας από λειτουργική αγγαρεία σε εφαρμοσμένη κλινική επιστήμη.

Δρ. Αντώνιος Παπαδάκης,
Υγιεινολόγος M.P.H., M.Sc., Ph.D.

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα IPC,
Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης

PROJECT: GASKORO NO. REV1

PROJECT: HOSPITAL HYGIENE PROTOCOLS

DRAWING NO: HH-001 REV. A

Η καθαριότητα του άψυχου περιβάλλοντος αποτελεί ένα αυστηρά δομημένο επιστημονικό σύστημα.

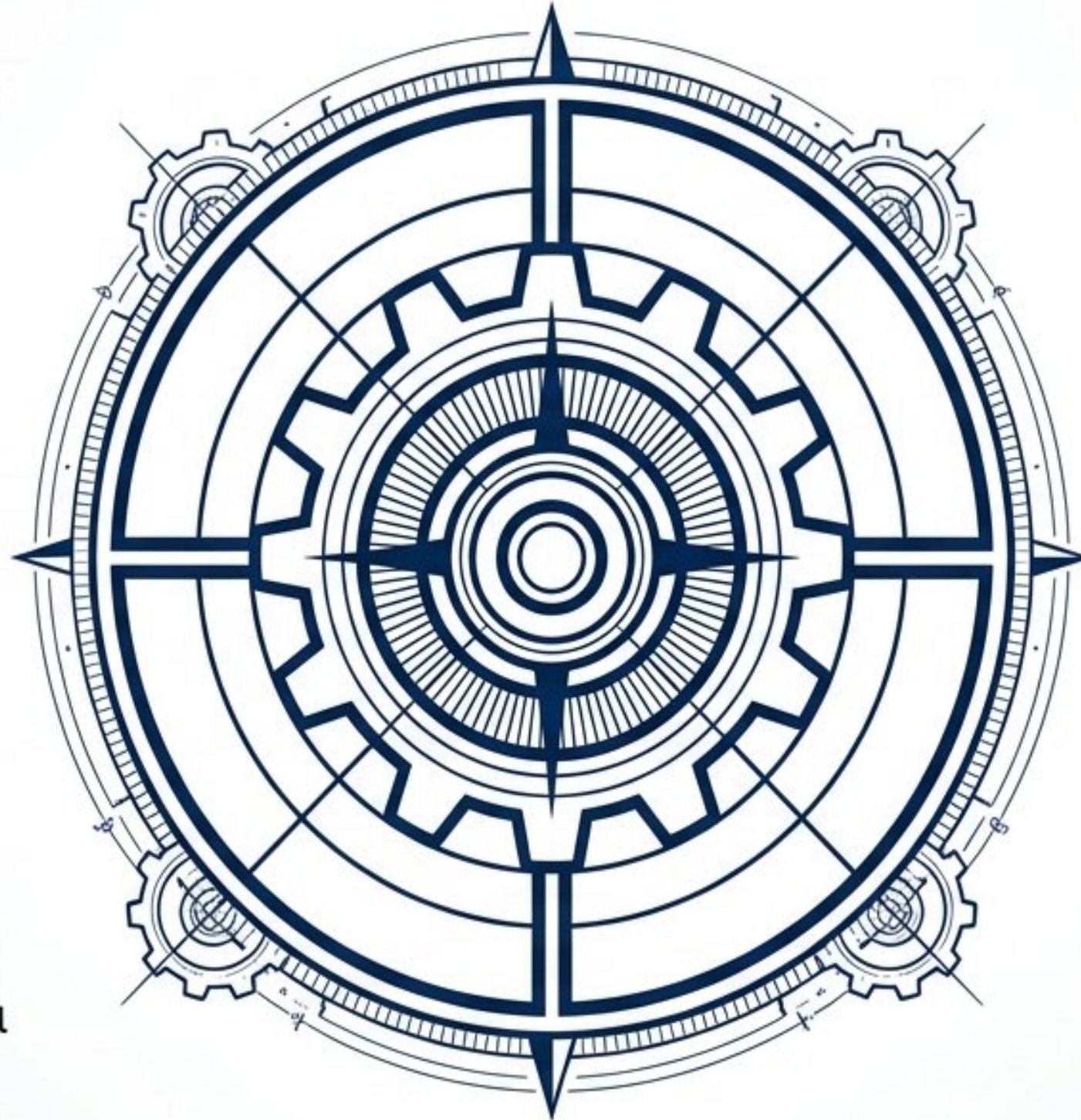
Πυλώνας 4: Ο Άνθρωπος

Τυποποιημένες διαδικασίες και αυστηρή εποπτεία.

Πυλώνας 3: Η Μηχανική
Κατευθυντικότητα, τριβή και χωρική καραντίνα υλικών.

Πυλώνας 1: Το Περιβάλλον

Αξιολόγηση κινδύνου και διαχωρισμός αναγκών.

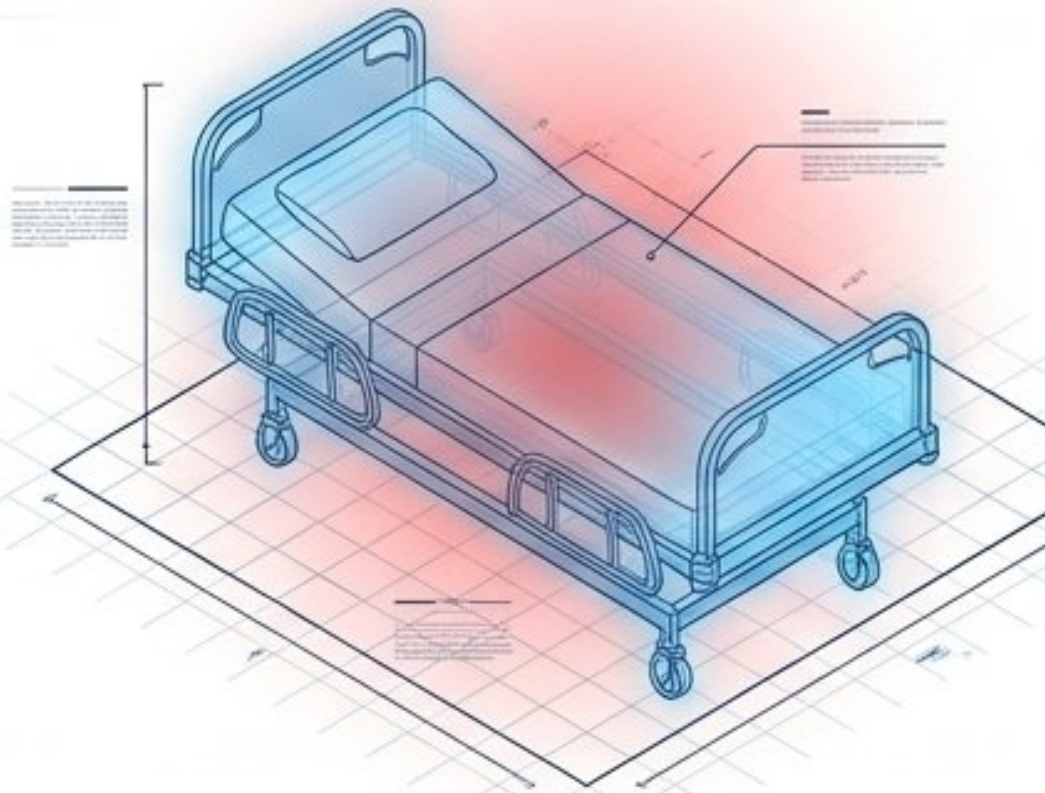
Πυλώνας 2: Η Χημεία
Η απόλυτη διάκριση μεταξύ καθαρισμού και απολύμανσης.

Ο Συστημικός Φαύλος Κύκλος των MDROs

1,5x – 4x

Το 'Φάντασμα' του Προηγούμενου Ασθενούς.

Οι 6 Τεχνικοί Τομείς της Υγιεινομικής Περιβαλλοντικής Υγιεινής

Το απόλυτο θεμέλιο για τη διατήρηση ενός ασφαλούς και υγιεινού περιβάλλοντος.

Περιβαλλοντική Αντοχή: Επιβιώνει σε επιφάνειες κινητού εξοπλισμού (σακχαρόμετρα, θερμομετρα, μηχανήματα υπερήχων, τροχήλατα νοσηλείας).

Σήμερα: Εκατοντάδες κρούσματα, ταχεία συστημική διασπορά.

2021: 74 περιπτώσεις (σε σύνολο 1.812 στην Ε.Ε.)

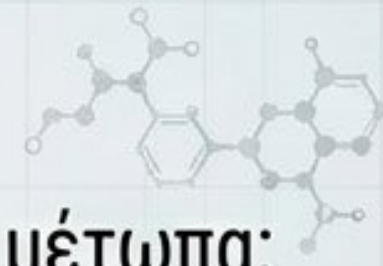
2019: Πρώτη ανίχνευση στην Ελλάδα.

Κλινικός Αντίκτυπος: 30-60% θνητότητα σε διεισδυτικές λοιμώξεις. Επιβιώνει σε κινητό εξοπλισμό.

Εάν ο προηγούμενος ασθενής ήταν αποικισμένος από MDRO, ο επόμενος έχει 1,5 έως 4 φορές περισσότερες πιθανότητες να μολυνθεί.

Σύνθεση: Η Πολυπαραγοντική Ασπίδα

Η αναστροφή της κρίσης στα ελληνικά νοσοκομεία απαιτεί ταυτόχρονη δράση σε τρία μέτωπα:

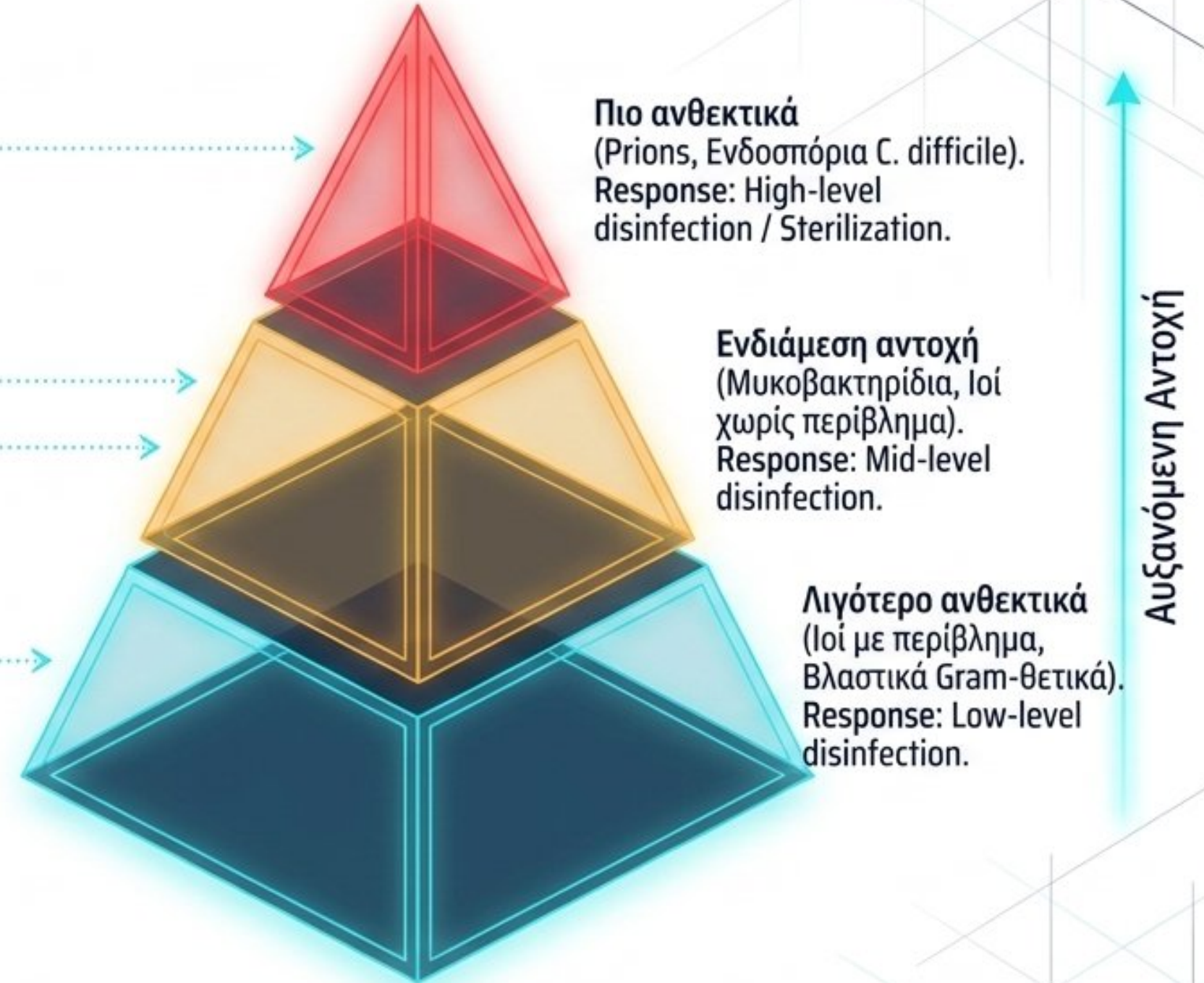
- **1. Χημική Ακρίβεια:** Σωστά βιοκτόνα στις νέες, αυξημένες συγκεντρώσεις για εξουδετέρωση των CRKP και *C. auris*.
- **2. Φυσικά Πρωτόκολλα:** Αυστηρή κατευθυντήρια ροή, αξιολόγηση βάσει κινδύνου και εστίαση στις επιφάνειες υψηλής αφής (70%).
- **3. Ανθρώπινη Κουλτούρα:** Αντιμετώπιση του προσωπικού καθαριότητας ως κρίσιμου κλινικού προσωπικού, μετάβαση από την απλή εκπαίδευση (πώς) στην παιδεία (γιατί).

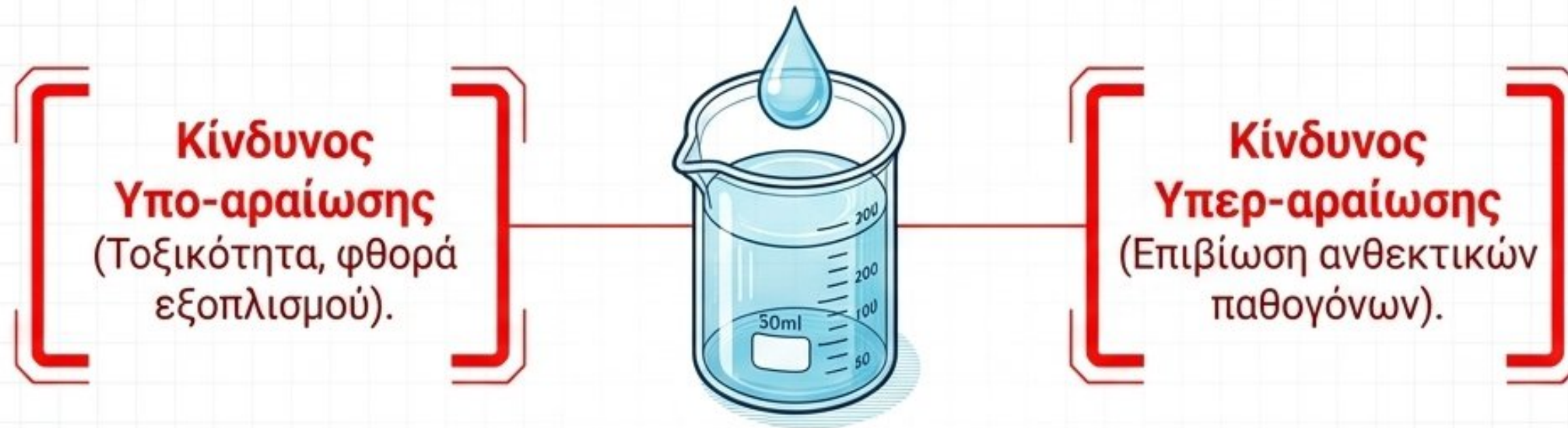
Η Κλίμακα Μείωσης Φορτίου

Η Κλίμακα Αντοχής

Η Χημεία Απαιτεί Απόλυτη Ακρίβεια

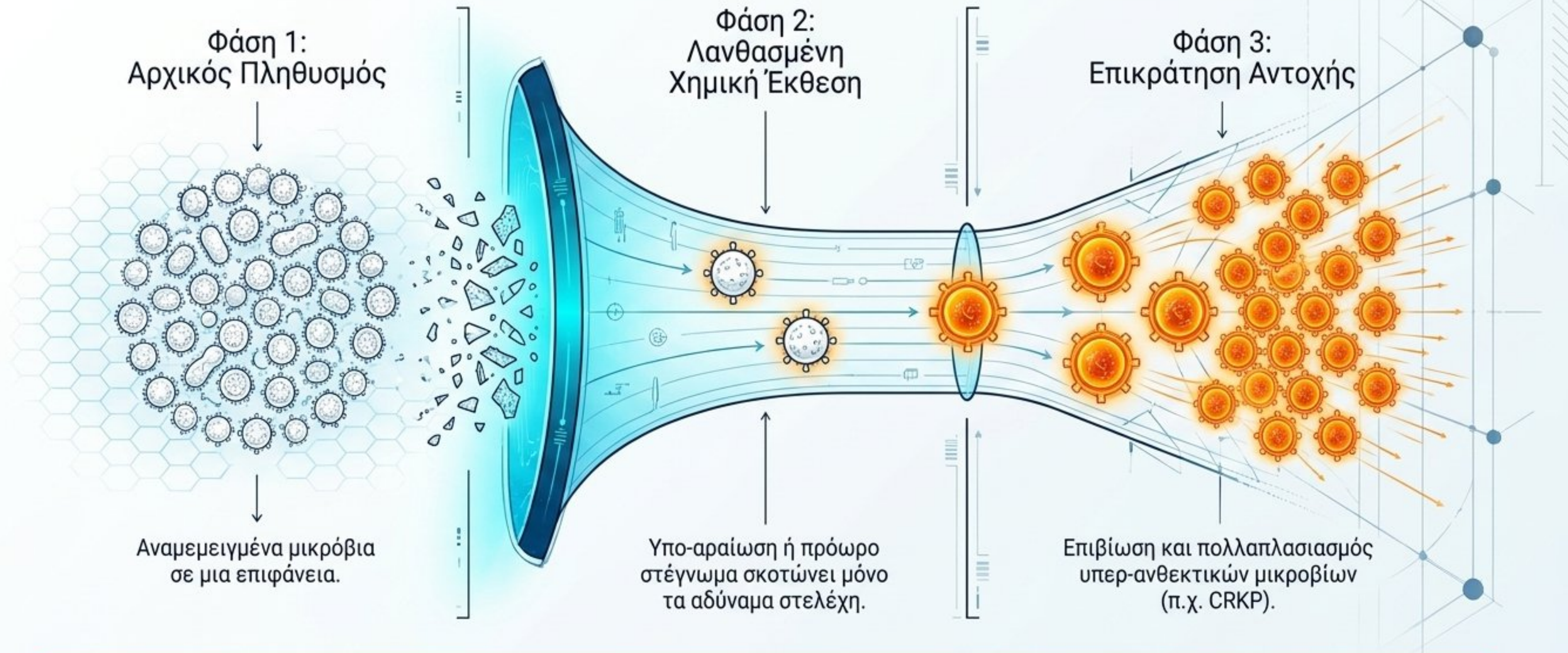
Ποτέ “με το μάτι”.

Η Κρίσιμη Σημασία του Χρόνου Επαφής

Το "Contact Time" είναι ο ακριβής χρόνος που η επιφάνεια πρέπει να παραμείνει ΟΡΑΤΑ ΥΓΡΗ. Εάν στεγνώσει πρόωρα, η απολύμανση έχει αποτύχει.

Το Χημικό Παράδοξο της Απολύμανσης

Δεν εξαλείφουμε απλώς τα βακτήρια. Επιλέγουμε συστηματικά τους πιο ανθεκτικούς επιζώντες.

Το Σύγχρονο Οπλοστάσιο: Τεχνολογική Συμπληρωματικότητα

Συστήματα Υπεριώδους Ακτινοβολίας (UVGI)

Μηχανισμός: Καταστρέφει το DNA των παθογόνων. Εξαιρετικό για αέρα και επιφάνειες.

Περιορισμοί: Απαιτεί προηγούμενο μηχανικό καθαρισμό (δεν υποκαθιστά την τριβή). Καμία υπολειμματική δράση.

Προηγμένα Χημικά Βιοκτόνα (π.χ. PHMB)

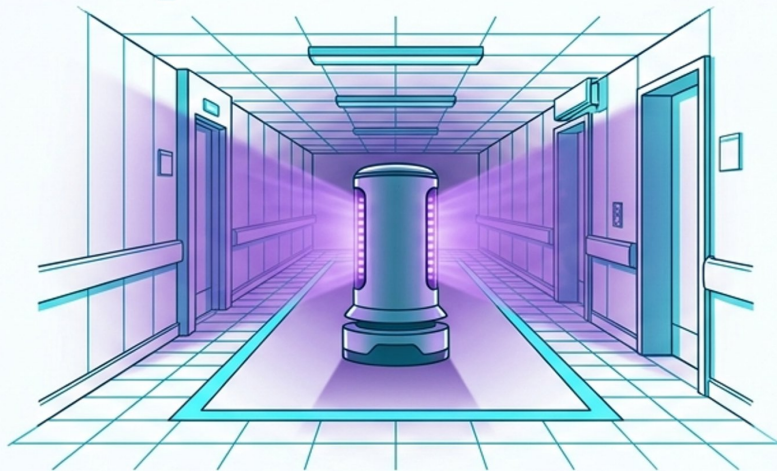

Μηχανισμός: Ευρύ φάσμα δράσης (ισχυρό έναντι ανθεκτικών στελεχών νοσοκομείου).

Πλεονεκτήματα: Υψηλή ανεκτικότητα (προστασία εξοπλισμού/προσωπικού) και παρατεταμένη υπολειμματική προστασία μετά την εφαρμογή.

Η Τεχνητή Νοημοσύνη στα Ελληνικά Νοσοκομεία

UVD Robots: Τάλως & Ελπίδα

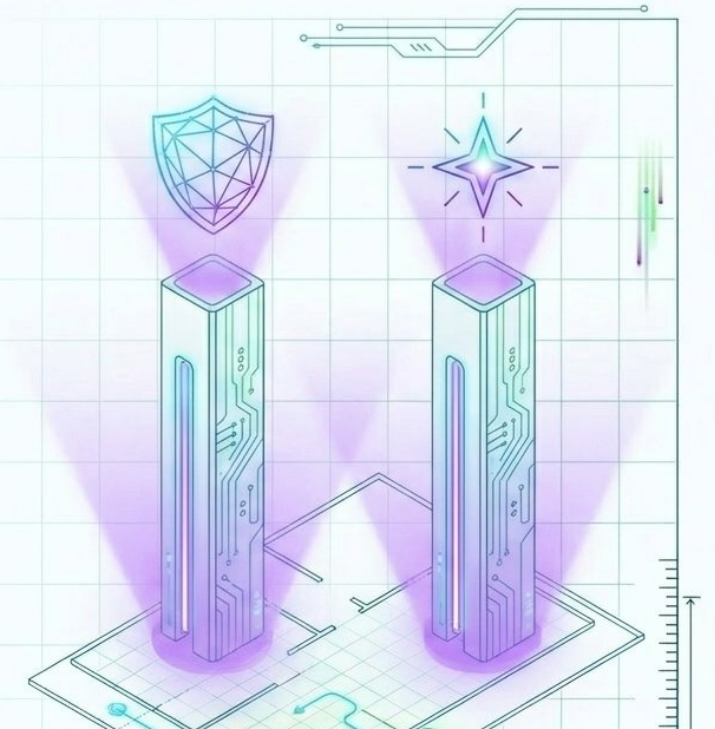
Δανέζικη τεχνολογία μέσω ευρωπαϊκής χρηματοδότησης (ESI).

Τοποθεσίες Γ.Ν. Παπαγεωργίου & Γ.Ν.Α. «Η Ελπίς».

Απόδοση 10 λεπτά για την πλήρη απολύμανση ενός θαλάμου ασθενών.

Αυτονομία Απολύμανση 18+ θαλάμων με μία μόνο φόρτιση (2,5 ώρες λειτουργίας).

Ασφάλεια Καμία χρήση τοξικών χημικών – προστασία προσωπικού καθαριότητας.

Το Οικοσύστημα Οφελών

1. Ασφάλεια

Μηδενική έκθεση προσωπικού σε ιούς και υπερмикρόβια κατά την απολύμανση.

2. Ταχύτητα

<10 λεπτά χρόνος αδρανοποίησης (ταχύτερη εναλλαγή στα χειρουργεία).

3. Οικονομία Πόρων

-80% σπατάλη νερού & μηδενικό κόστος τοξικών χημικών αναλωσίμων.

4. Σταθερότητα

100% επαναληψιμότητα καθαρισμού (εξάλειψη ανθρώπινου λάθους).

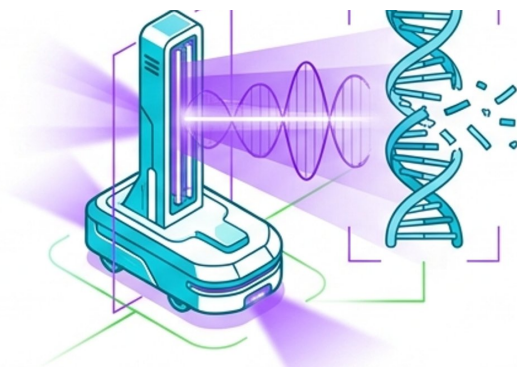
Παρελθόν

Χειρωνακτικός καθαρισμός

Τοξικά χημικά

Κίνδυνος έκθεσης προσωπικού

Ανθρώπινο λάθος

Το Νέο Πρότυπο (Cobotics)

Συνεργασία ανθρώπου-μηχανής

Φυσική καταστροφή παθογόνων (UV-C)

Αυτοματοποιημένη ακρίβεια

Προστασία ιατρικού/νοσηλευτικού προσωπικού

Αρχιτεκτονική Καθαρισμού Βάσει Κινδύνου

Ελλείπει πόρων, η συχνότητα και η ένταση του περιβαλλοντικού καθαρισμού δεν μπορεί να είναι τυχαία. Καθορίζεται από 3 πυλώνες:

1. Πιθανότητα Μόλυνσης:

Βαριά μολυσμένες επιφάνειες έναντι ελαφρά μολυσμένων.

2. Ευπάθεια των Ασθενών:

Χώροι ανοσοκατασταλμένων ασθενών έναντι τμημάτων χαμηλού κινδύνου.

3. Πιθανότητα Έκθεσης σε Παθογόνα:

Επιφάνειες υψηλής αφής έναντι χαμηλής αφής.

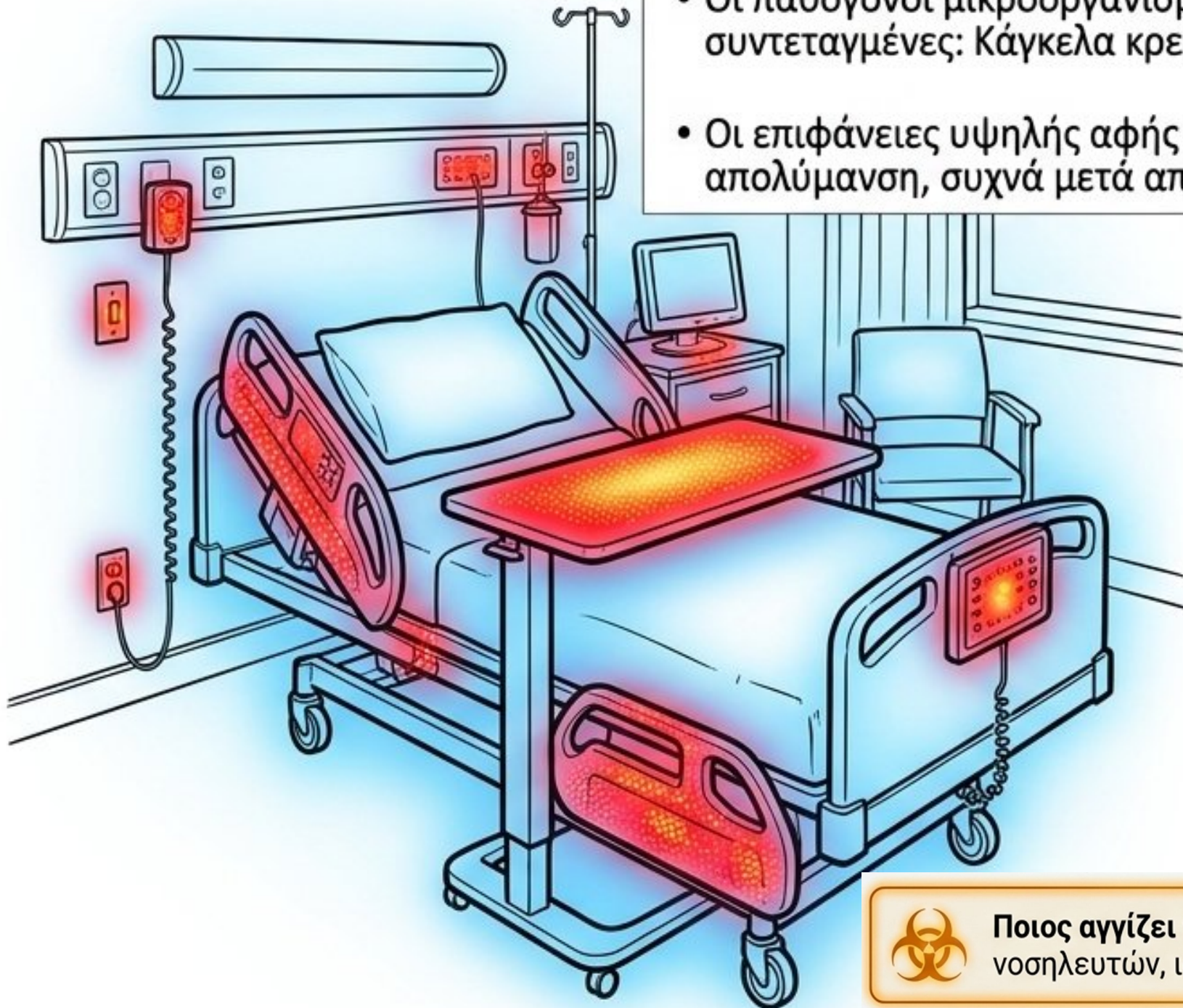

Κάθε νοσοκομείο οφείλει να τυποποιήσει πρωτόκολλα (Συχνότητα, Μέθοδος, Προϊόν) με βάση αυτό το τρίπτυχο.

Η «Τοπογραφία» του Κινδύνου: Εστιάζοντας στις Επιφάνειες Υψηλής Αφής

Η Γεωγραφία της Μετάδοσης:
Η Ζώνη του Ασθενούς

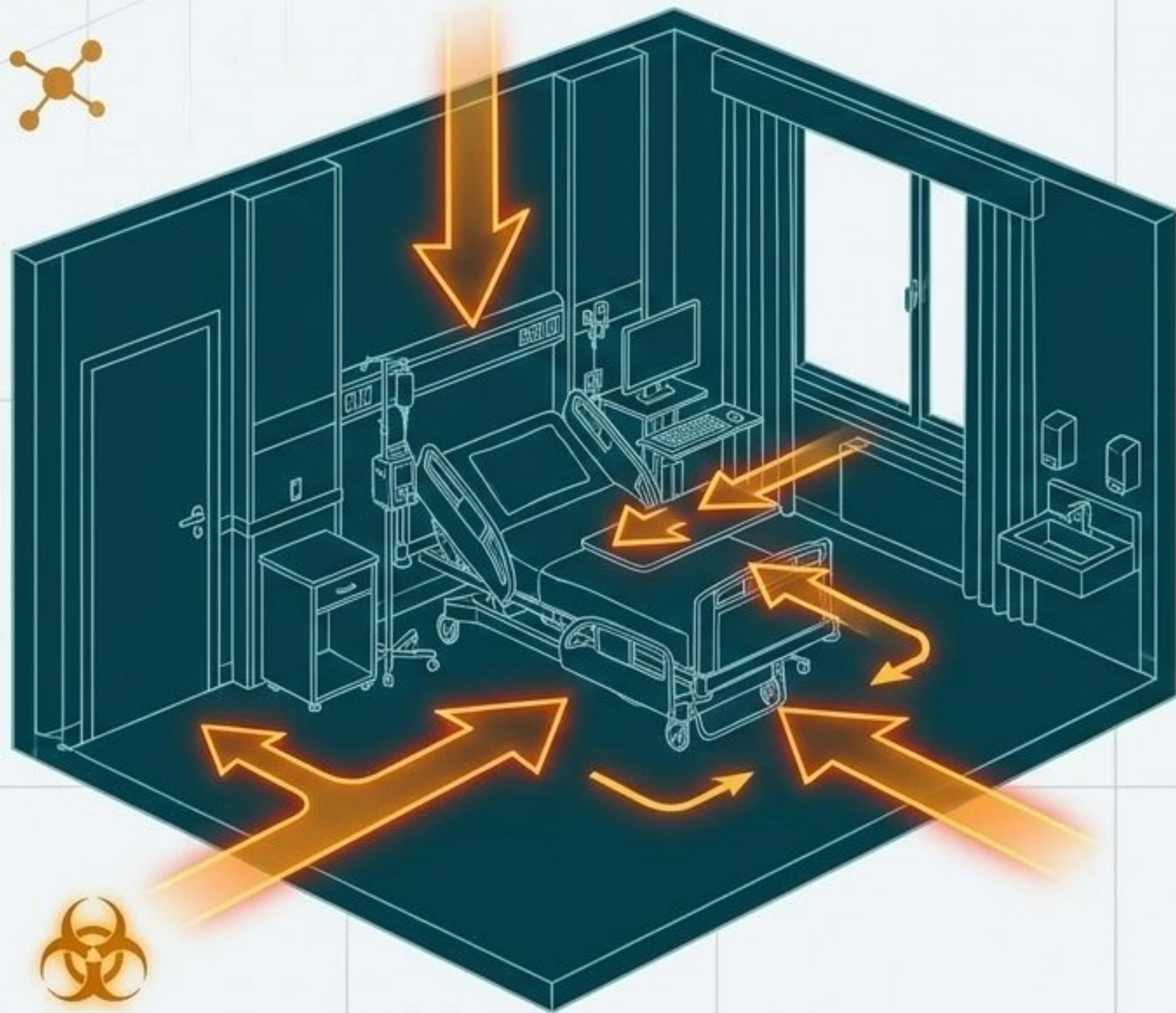
- Η ρουτίνα δεν είναι γεωγραφική, αλλά στοχευμένη.
- Οι παθογόνοι μικροοργανισμοί συγκεντρώνονται σε συγκεκριμένες συντεταγμένες: Κάγκελα κρεβατιού, διακόπτες, πόμολα.
- Οι επιφάνειες υψηλής αφής (High-Touch) απαιτούν αυστηρή απολύμανση, συχνά μετά από κάθε μεμονωμένη επαφή.

Ποιος αγγίζει τι; Οι επιφάνειες αυτές αποτελούν κόμβους μετάδοσης μεταξύ ασθενών, νοσηλευτών, ιατρών, φυσικοθεραπευτών και επισκεπτών.

Η Φυσική της Απολύμανσης: Κατευθυντήρια Ροή

Ο καθαρισμός ακολουθεί αυστηρούς φυσικούς και επιδημιολογικούς κανόνες ροής για την αποφυγή της σταυροειδούς μόλυνσης:

1. Από Ψηλά προς τα Χαμηλά (Gravity):

Αποτρέπει σταγονίδια/σκόνη να μολύνουν ήδη καθαρισμένες κάτω επιφάνειες.

2. Από το Καθαρό στο Ακάθαρο (Cross-contamination):

Η ροή πρέπει να κατευθύνεται πάντα προς τα σημεία μεγαλύτερης μόλυνσης.

3. Ζωνοποίηση:

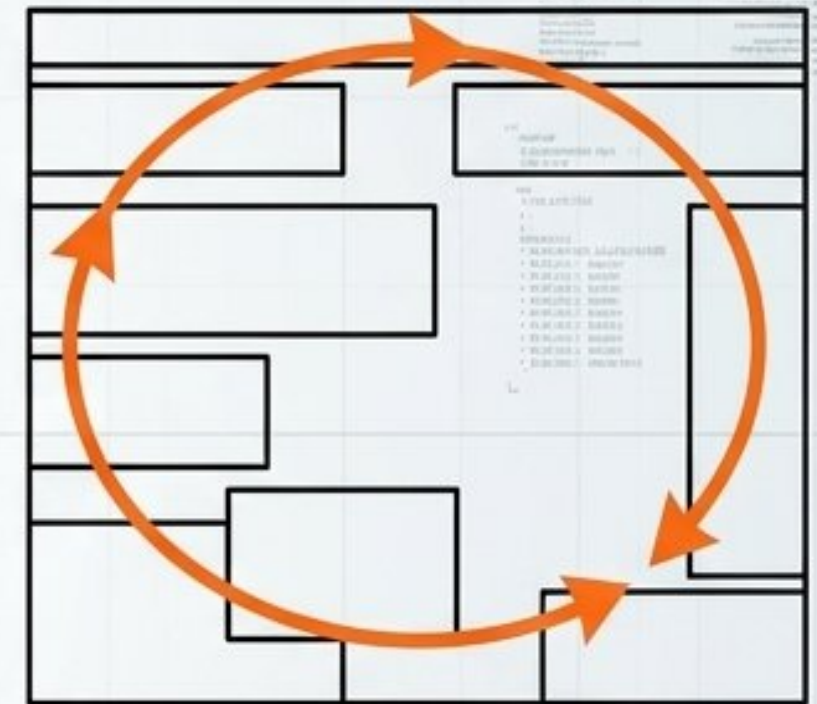
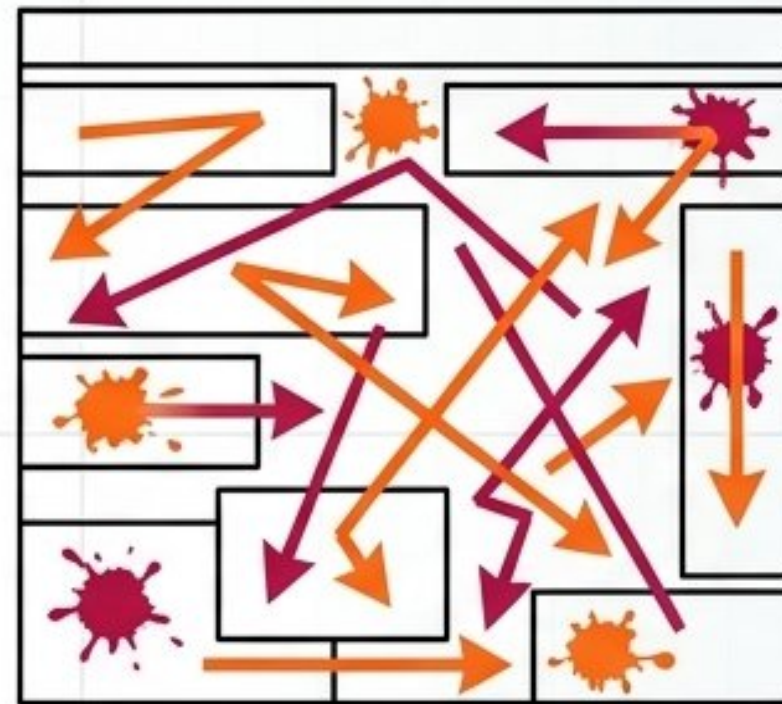
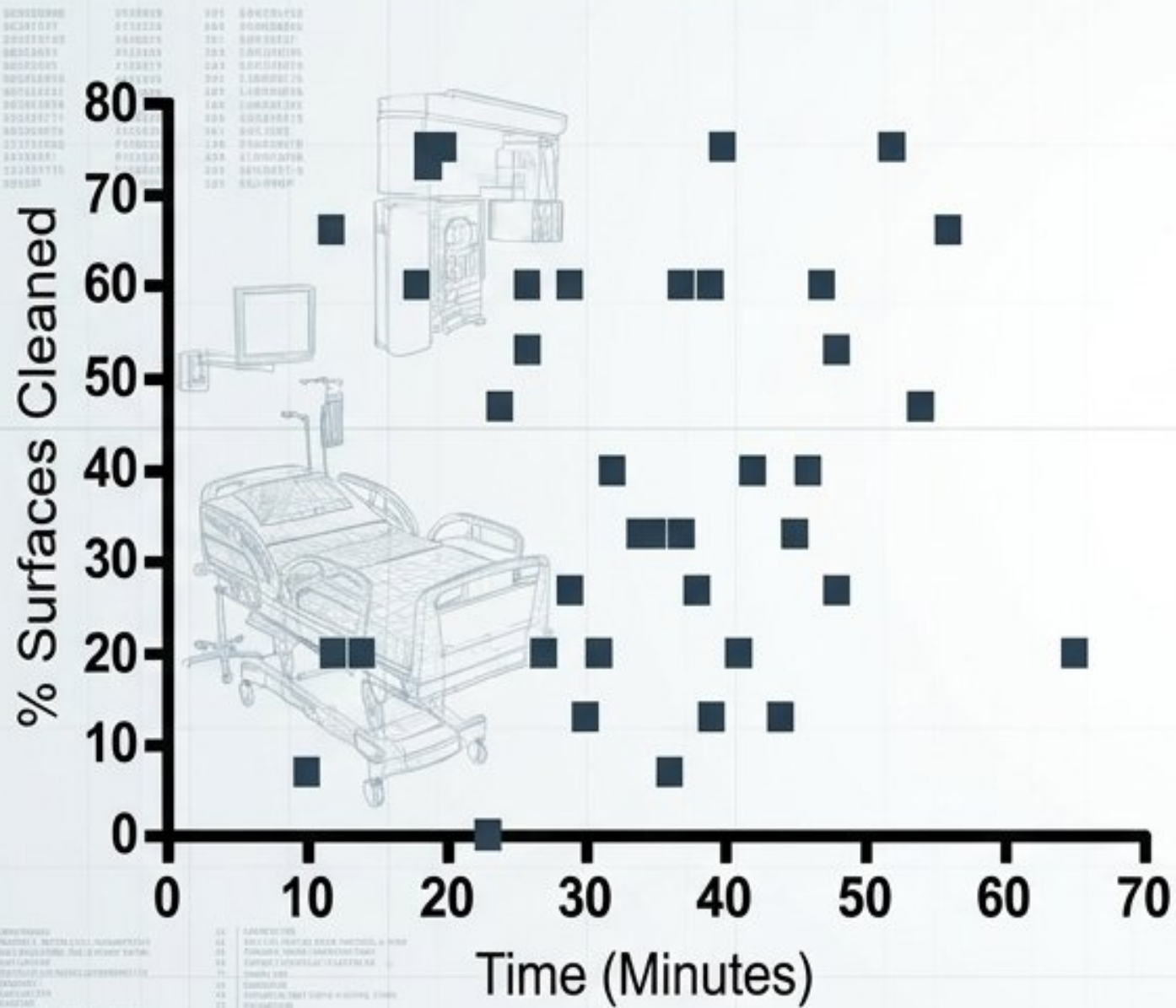
Οι γενικές περιοχές χαμηλής αφής καθαρίζονται πριν από τις περιοχές υψηλής αφής.

4. Θάλαμοι Προφύλαξης:

Γενικοί θάλαμοι καθαρίζονται πριν από θαλάμους ασθενών με προφυλάξεις μετάδοσης (ΠΑΜ).

Η Πρόγνωση: Η Ψευδαίσθηση του Χρόνου

Μελέτες αποδεικνύουν ότι ο διαθέσιμος χρόνος δεν συσχετίζεται γραμμικά με την πληρότητα του καθαρισμού. (Μέσος χρόνος 14-19 λεπτά = μόνο 69% των επιφανειών καθαρίζονται).

Αιτίες Αποτυχίας:

- Απρόβλεπτα μοτίβα καθαρισμού (Τυχαία vs. Δεξιόστροφα/Κυκλικά). Η έλλειψη τυποποιημένης ρουτίνας αφήνει τυφλά σημεία.
- Διακοπές κατά την εργασία (παρατηρούνται στο 56% των περιπτώσεων).

Η προσθήκη χρόνου χωρίς τη βελτίωση της μεθοδολογίας είναι σπατάλη πόρων.

Η Πραγματικότητα στο Πεδίο: Ανομοιογένεια στα Πρότυπα Καθαρισμού

Πότε καθαρίζονται τα μπάνια;

Μέγιστος κίνδυνος διασταυρούμενης μόλυνσης

Πρότυπα Καθαρισμού

42%

Οριζόντια ή Κάθετα

31%

Δεξιόστροφα ή Αριστερόστροφα

17%

Τυχαία

10%

Τοπικά

Πώς γνωρίζουμε ότι ο εχθρός ηττήθηκε; (Μέθοδοι Αξιολόγησης)

Οπτικός Έλεγχος
(Gauge: Χαμηλή Αξιοπιστία)

Υποκειμενικός. Ελέγχει μόνο το ορατό. Ένα δωμάτιο "φαίνεται" καθαρό αλλά παραμένει μολυσμένο.

Φθορίζοντα Συστήματα / UV Markers
(Gauge: Μεσαία Αξιοπιστία)

Ποιοτικός έλεγχος. Η υπεριώδης φακός δείχνει αν η επιφάνεια σκουπίστηκε, αλλά δεν μετράει τα μικρόβια.

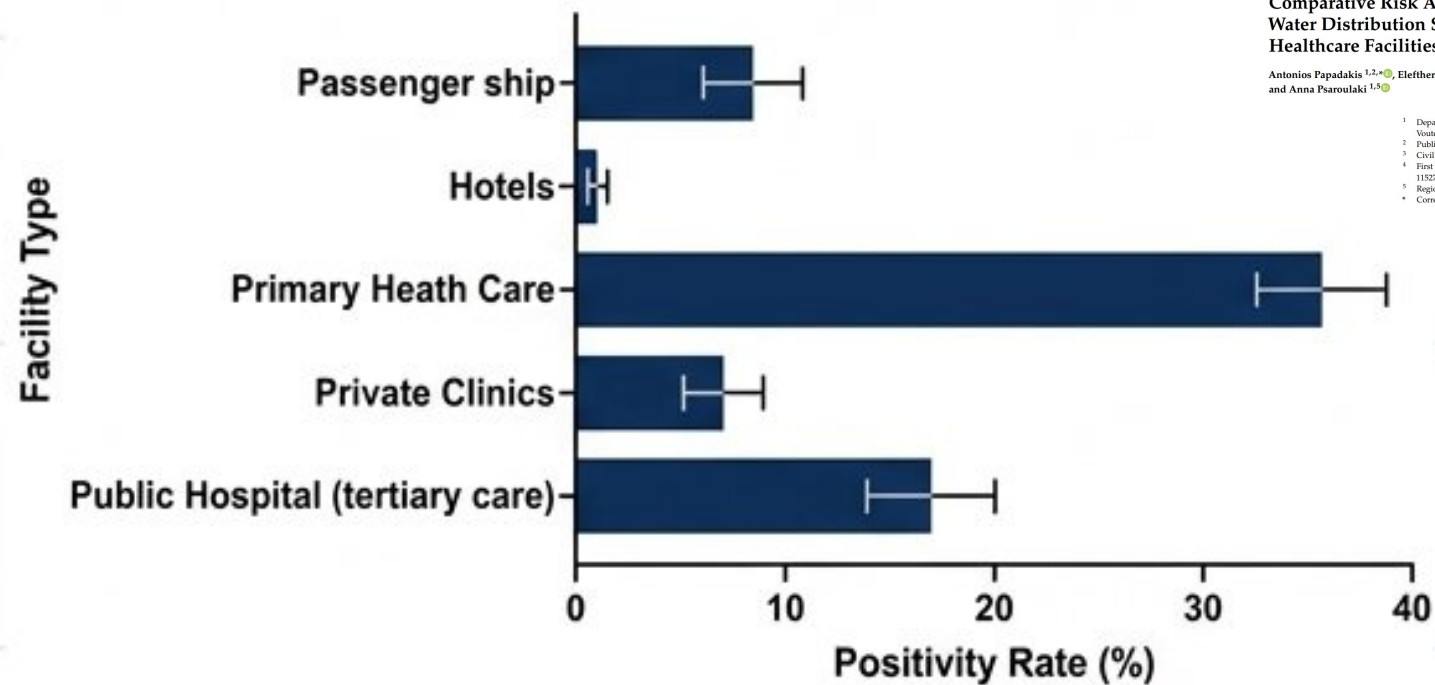
Δοκιμή ATP
(Gauge: Υψηλή Αξιοπιστία)

Ποσοτική, αντικειμενική μέτρηση του οργανικού φορτίου σε πραγματικό χρόνο.

Ειδικές Ζώνες Κινδύνου: Δίκτυα Νερού & Legionella spp.

Γεωγραφία του Κινδύνου - Δεδομένα 2025

Article
Comparative Risk Assessment of *Legionella* spp. Colonization in Water Distribution Systems Across Hotels, Passenger Ships, and Healthcare Facilities During the COVID-19 Era

Antonios Papadakis^{1,2,*}, Eleftherios Koufakis³, Elias Ath Chaidoutis⁴, Dimosthenis Chochohlakis^{1,5} and Anna Psaroulaki^{1,5}

¹ Department of Clinical Microbiology and Microbial Pathogenesis, School of Medicine, University of Crete, Voutes–Stavrakia, 71110 Heraklion, Greece; psaroulaki@ucg.gr (A.P.)

² Public Health Authority of the Region of Crete, 71201 Heraklion, Greece

³ Civil Protection of the Region of Crete, 71201 Heraklion, Greece; elenafakal@crete.gov.gr

⁴ First Department of Pathology, School of Medicine, National and Kapodistrian University of Athens, 11527 Athens, Greece; echaidoutis@med.uoa.gr

⁵ Regional Laboratory of Public Health, School of Medicine, 71110 Heraklion, Greece

* Correspondence: apapadakis@ucg.gr; Tel: +30-2813-410-257

Κρίσιμες Φυσικοχημικές Παράμετροι

Σημαντική αύξηση κινδύνου (Odds Ratios > 2.0) όταν:

- Ελεύθερο χλώριο < 0.2 mg/L
- Θερμοκρασία ζεστού νερού < 50 °C (Ισχυρή συσχέτιση)

Key Data: Οι Μονάδες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας παρουσιάζουν το υψηλότερο ποσοστό δειγμάτων **υψηλού κινδύνου (20.17%)**, ακολουθούμενες από τα Δημόσια Νοσοκομεία.

Απαιτούνται προληπτικοί θερμοχημικοί έλεγχοι προσαρμοσμένοι σε κάθε εγκατάσταση.

Απόβλητα Υγειονομικών Μονάδων: Ειδική Κατηγορία Κινδύνου

Αποτελούν ειδική κατηγορία λόγω του αυξημένου υγειονομικού κινδύνου που εγκυμονούν.

Ταξινόμηση (Υ.Α. οικ. 146163/2012):

ΑΣΑ:
Αστικά στερεά
προσομοιάζοντα με
οικιακά

ΕΑΑΜ:
Επικίνδυνα
Απόβλητα Αμιγώς
Μολυσματικά

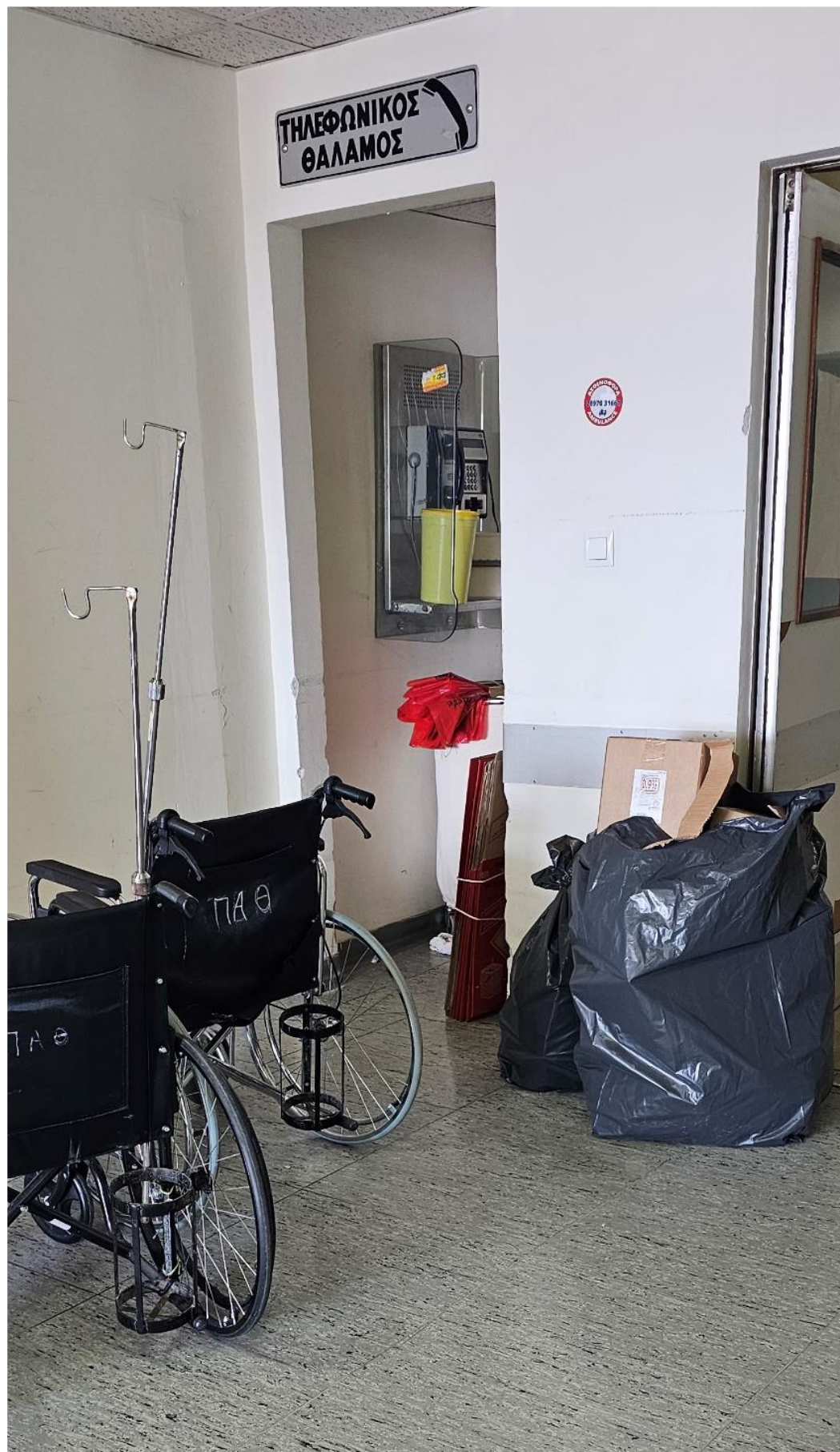
Μικτά:
Επικίνδυνα απόβλητα
(μολυσματικά & τοξικά)

Άλλα Επικίνδυνα:
Που δεν εμπίπτουν
στις παραπάνω
κατηγορίες

Αιχμηρά:
Αντικείμενα υψηλού
κινδύνου
τραυματισμού

Ειδικά:
Φαρμακευτικά, χημικά
ή κυτταροτοξικά
απόβλητα

Μήνυμα-κλειδί: Η ορθή διαχείριση νοσοκομειακών αποβλήτων είναι μέτρο πρόληψης λοιμώξεων, προστασίας εργαζομένων και περιβαλλοντικής ασφάλειας.

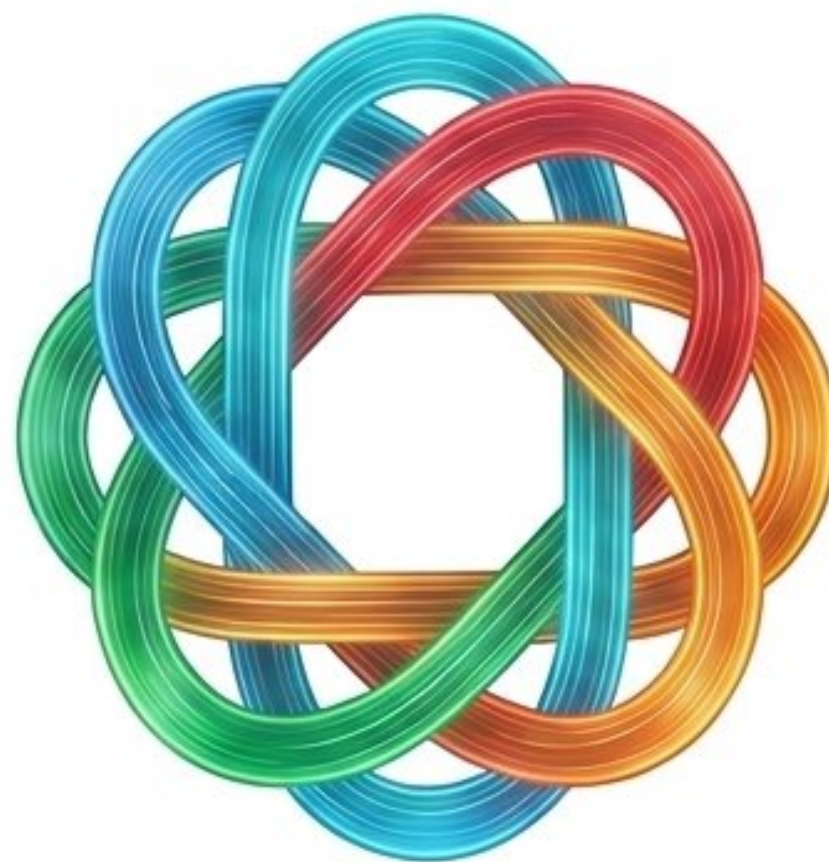
Ο Ανθρώπινος Παράγοντας: Από Καθαριστές σε "Εφαρμοστές"

Η Ασπίδα του Εφαρμοστή

Η ασφάλεια προηγείται. Η αυστηρή τήρηση πρωτοκόλλου αφαίρεσης γαντιών εμποδίζει τη μεταφορά μικροβίων μεταξύ δωματίων.

Δέσμη Μέτρων - Cleaning Bundle IHI

1. Τεκμηριωμένα Πρωτόκολλα:
  - Σαφείς διαδικασίες
2. Κατάλληλα Προϊόντα:
  - Αραίωση, χρόνος
3. Συνεχής Εκπαίδευση:
  - EVS ως ειδικοί ελέγχου λοιμώξεων
4. Επιτήρηση & Ανατροφοδότηση:
  - Μετρήσιμα δεδομένα

Απαιτείται 95% συμμόρφωση για επιτυχή παρέμβαση.

Συμπέρασμα: Από την Αγγαρεία στην Κλινική Επιστήμη

Η αντιμετώπιση του *C. auris* και των MDROs δεν είναι ζήτημα κτιριακής συντήρησης.
Είναι κεντρική κλινική και επιστημονική παρέμβαση.

Όσο η **μικροβιακή αντοχή** εξελίσσεται στο μικροσκοπικό επίπεδο, η απάντησή μας πρέπει να είναι **αμείλικτα συστηματική** στο **μακροσκοπικό** επίπεδο.

Το άψυχο περιβάλλον είναι ο σιωπηλός φορέας. Η **στοχευμένη απολύμανση** είναι η πρώτη γραμμή της θεραπείας.

Απολύμανση στο ΟΑΚΑ πριν το Παναθηναϊκός – ΤΣΣΚΑ για τον κορονοϊό

Παναθηναϊκός: “Ολοκληρώθηκε η απολύμανση στους χώρους και τις κερκίδες του ΟΑΚΑ”

27/MAY/26 17:14

